

Marcel van Roosmalen

Het is nooit leuk als je tegen een boom rijdt

Kleine verhalen uit een groot land

Alpro Soja

Reisprogrammamaakster Floortje Dessing gaf in het restaurant van Jamie Oliver in Amsterdam een seminar over soja. Het leek fotograaf Co en mij wel wat. Dat viel wat tegen want het bleek te gaan om de officiële lancering van een nieuw product van de Belgische firma Alpro: de Alpro Soja pittig gekruide reepjes.

We vielen erin tijdens een bedrijfsfilm. We zagen beelden van ‘mooie natuur’ en hoorden een commentaarstem die met Vlaams accent dingen zei als: ‘Bij Alpro dromen we van een gezondere wereld, waar mensen het makkelijker hebben. Wij bouwen aan een betere wereld. Met echte bouwstenen. Bouwstenen in de vorm van bonen. Sojabonen. Wij hanteren productiemethoden die licht verteerbaar zijn voor onze planeet.’

Het duurde een half uur. Daarna flitsten de lampen aan. Floortje stond bij een tafel met etenswaar. Ze hield een pak sojadrank omhoog en vroeg aan een deskundige van de firma Alpro: ‘Wat is dit? Wat hebben we hier precies?’

‘Dat is calciumdrank, Floortje,’ zei de deskundige.

Daarna hield Floortje nog drie pakken omhoog. Het waren pakken ‘versvariant banaan’, ‘versvariant bosvruchten’ en chocoladevla.

‘Hoe is het toch mogelijk dat je van een boon chocoladevla maakt?’ vroeg Floortje.

Ik vond het een goede vraag. De deskundige van Alpro zei dat we er later op de dag – dit seminar ging uren duren – op terug zouden komen. ‘Gelukkig,’ zei Floortje.

Het gesprek ging nu over sojamelk. Tijdens al haar reizen was het Floortje opgevallen dat het in Amerika heel normaal was om een ‘café latte’ met sojamelk te bestellen. Ze vertelde dat het moeilijk was om mensen over te halen om aan sojadranken te beginnen, maar eenmaal begonnen werden het vaak ‘heavy users’. Dat had ze zelf gemerkt bij de opnames van een Alpro-commercial. ‘Toen heb ik dus in recordtijd drie liter bosvruchtenvariant verorberd.’ Dat was wat veel, gaf ze toe.

Floortje trok diëtiste Joyce naar voren. De aanwezige pers kreeg een met Alpro Soja pittig gekruide reepjes gevulde paprika.

Floortje: 'Dit ruikt heerlijk, Joyce. Wat is het?'

Joyce: 'We krijgen echt het neusje van de zalm, een in dit verband wat vreemde uitdrukking, maar toch. Vind je het goed, Floortje, als ik eerst een algemeen verhaal over tofoe houd?'

Dat was goed en we kregen een tofoe-verhaal van jewelste. Het eindigde met een sheet met de tekst: *1 g soj = 2.2 a 3.3 mg isofaen.*

'Indrukwekkend,' vond Floortje. 'Als je dit allemaal hoort, denk je toch: wat maakt ons Nederlanders toch zo huiverig voor soja? Waarom zijn wij een boerenkool-met-worst-volk?'

Gewenning, dacht Joyce. En ze vreesde ook dat de boerenkool-met-worst-mentaliteit nog wel even zou blijven. 'Wij hebben geen worst-tofoe. En dat moeten we ook niet willen. Laat ons nu eerst de parttimevegetariërsmarkt veroveren...'

Floortje: 'Je bedoelt dat je als je Italiaans eet, tofoe op je pizza doet.'

Joyce: 'Ja, dat.'

Na de pauze waarin je sojaproducten kon proeven, was er een hooggeëerde gast: professor doctor Mark Messina uit de Verenigde Staten. Hij begon zijn betoog met de volgende zin: '*I first visited Alpro in 1996 and I fell in love with their pudding.*'

Co en ik wisten genoeg.

Bij de uitgang kregen we een tas Alpro-producten, waaronder drie bakken pittige reepjes.

'Goh, wat veel,' zei ik bij het weggaan tegen een Alpro-meisje.

'Lekker in de chili con carne,' zei ze. 'Dan lijkt het net alsof je vlees eet. Dat is een tip voor iedereen die omschakelt.'

Ik vond het erg grappig om bonen op smaak te brengen met een bonenproduct, maar ik was de enige die dat vond.

Ben & Jerry's

Ben Cohen en Jerry Greenfield – de grondleggers van het ijsmerk Ben & Jerry's – deden een dagje Nederland/Amsterdam. In het Lloyd Hotel spraken ze met de pers.

Het was een gebeurtenis die het bedrijf tot in de puntjes had voorbereid. In de lobby van het hotel zat een kluwen voorlichters zenuwachtig te doen.

Clarissa Slingerland van persbureau Miss Publicity liep op witte schoenen met hoge hakken en begroette ons met drie kussen. Het was haar taak om 'publiciteit te organiseren en in goede banen te leiden' en ze deed ontegenzeggelijk haar best.

We kregen een kop koffie, een balpen met een lampje en een roze persmap. Haar telefoon ging de hele tijd.

Tussen de gesprekken door werden we bijgepraat over het laatste Ben & Jerry's-nieuws.

We hoefden niet zenuwachtig te zijn. Ben en Jerry waren super-super-aardig.

'Het zijn twee oude hippies. Hele warme, vriendelijke mensen, die een passie hebben voor wat ze doen!'

Ze gaf wat gesprekssuggesties voor tijdens het interview. Ben & Jerry's ging honderd procent fair trade! Wereldwijd! En ze gaven gratis ijs aan fans, dat heette *the givolution*.

Door de telefoon van Clarissa kwam slecht nieuws: er zat al een journalist van *Het Parool* op de hotelkamer van Ben & Jerry's. Iemand van economie.

Er werd overlegd. De manager van Ben & Jerry's Europe werd erbij gehaald. De belofte dat er twee stukken in de krant kwamen, deed wonderen. De schema's werden aangepast. Clarissa waarschuwde dat we maar vijf minuten hadden. Ze begon over de insteek.

'Laat de inhoud maar varen. Die is gecoverd. Focus op het event. Doe je dat? *Please?*'

We kregen te maken met Fleur de Beer van het evenementenbureau, die vreemd genoeg een koeienpak droeg. Ben en Jerry zouden die middag in een beschilderde pipowagen door Amsterdam rijden!

De tocht eindigde bij de Ben & Jerry's in de Leidsestraat, waar ze gratis ijs zouden uitdelen!

Fleur: 'Cool!'

Het was zover. We mochten naar de hotelkamer. Ben en Jerry zaten op krukjes. Speciaal voor de fotograaf zette Clarissa een grote kartonnen 100 procent fair trade-koe achter het duo en zei: 'Snel, snel... Niet te inhoudelijk.'

Ben en Jerry waren inderdaad relaxed.

Ze waren allebei 58.

En ze hielden van Amsterdam.

Of we een goede coffeeshop wisten?

Ben had zin in een wafel met ijs, want dat konden Nederlanders goed: wafels maken.

Ik begon over 'the givolution', want dat vonden ze leuk.

Verbaasde gezichten.

Ze konden er inhoudelijk niet zo veel over vertellen en verwezen naar Kirsten Toeset, de *brandmanager* Benelux die er ook was. Met een chagrijnig gezicht, dat wel. Want alles liep uit.

Ze verwees naar de persmap, beëindigde het gesprek en joeg ons de kamer uit. Clarissa vond het een goed interview.

Het was haar wederom opgevallen hoe lief en warm Ben en Jerry waren. En Kirsten was ook superaardig, ook al leek dat niet zo. 'Het is een spannende dag en besef wel: haar draaiboek kan de prullenbak in.'

In de stromende regen maakten Ben en Jerry een huifkartocht door Amsterdam. Achtervolgd door pr-adviseurs en brandmanagers op fietsen. Het slechte weer had voor nog meer vertraging gezorgd.

Voor de Ben & Jerry's in de Leidsestraat stond een rij van driehonderd fans.

Een kletsnatte Clarissa keek naar de menigte en zei: 'Wees eerlijk... Kijk om je heen! Dit is toch ge-wel-dig! Of vind je zelfs dit niet ongelooflijk?!'

Ongelooflijk was het.

Dat vonden zelfs Ben en Jerry, die toch al veel hadden meegeemaakt.

'*What's with this country?*' vroeg Ben.

We legden uit dat het crisis was.

Ook in de winter stonden Nederlanders graag een half uur in de regen voor een gratis bolletje ijs.

'Great!' zei Jerry. 'I love Amsterdam.'

Bernard Welten

Ik was voor werk in Belek, een plaats in Turkije.

Op de reis terug vlogen we in een toestel van SunExpress, een maatschappij waar ik verder geen reclame voor wil maken. Ik zat naast een jonge vrouw van Turkse afkomst.

Het eten kwam in een kartonnen doos. Er zaten een verschrompelde appel, een bakje kwark, een taai wit bolletje en een kuipje jam in.

‘Mijn slokdarm is een loden pijp,’ zei de vrouw. ‘Ik kan alles eten. Als ik bij mijn familie in Turkije ben, eet ik ook alles, maar als ze een jong bokje roosteren, dan pas ik.’

We raakten aan de praat. Ze zat bij de Amsterdamse politie.

Ik zei maar meteen dat ik daar tegen was, tegen mensen die bij de politie werkten en dat ik niet snapte wat zij – op het eerste gezicht toch een aardig persoon – daar deed. Ik was trouwens ook tegen het roosteren van bokjes. Toen ik klaar was met praten, nam ik een hap van mijn appel. Tevreden over mijn betoog.

Ze zei dat ze eerst ander werk had gedaan, iets administratiefs. Toen ze vijf weken een baby hadden, ging haar man ’s avonds geld pinnen bij de geldautomaat, toevallig bij mij om de hoek. Een Antilliaan met een mes had hem gedwongen om duizend gulden op te nemen en stak hem daarna dood.

Sindsdien vond ze dat buitenlandse misdadigers terug moesten naar hun eigen land. Ze had haar baby naar haar ouders in Turkije gebracht. Hij was inmiddels tien.

Tot op het bot gemotiveerd ging ze bij de politie. Net als de anderen moest ze honderdvijftig bonnen per jaar schrijven. Ze beboette principieel alleen mensen die mobiel belden in de auto, want dat deed ze zelf ook niet.

Ze had nooit hoeven schieten en had in al die jaren maar een keer ‘gepepperd’.

De dader had elf jaar gekregen.

Hij kwam eind vorig jaar vrij.

Haar leidinggevende had haar erover geïnformeerd. Ze wilde geen foto’s zien, om maar niet te weten hoe hij er tegenwoordig uit-

zag, maar ze kende zijn naam en ze kon niet garanderen dat ze niets zou doen als ze hem toevallig zou aanhouden.

Daarop werd ze overgeplaatst.

Ik ben anderhalve week terug en in die tijd was Bernard Welten, hoofdcommissaris te Amsterdam, twee keer op televisie. Elke keer als ik dat hoofd zie, moet ik aan haar denken.

Bommen op Volendam!

Is er niet te veel Volendam op televisie?

Bij de TROS vinden ze van niet.

Te veel?

Te weinig!

Na drie seizoenen *Gewoon Jan Smit*, een soap over BZN, een soap over Nick & Simon en de reissoap *De Zomer Voorbij* – waarin bekende Volendammers als Jan Smit, Nick & Simon en de 3JS met elkaar kamperen en liedjes zingen in Spanje – is het tijd voor de overtreffende trap: *De Palingssoap*. Over alles en iedereen in Volendam en het gaat jaren duren.

Om alvast in de stemming te komen organiseerde de omroep een dagje Volendam voor journalisten. Het regende. De touringcar stond op het parkeerterrein achter hotel Spaander op de Dijk. De motor draaide al.

Ik was laat.

De voicemail van mijn mobiele telefoon was die ochtend een paar keer ingesproken door persvrouwen van de TROS.

‘Je bent laat.’

‘Hallo. Hal-loo... Is dit een voicemail?’

‘Iedereen is er al. We vertrekken zo.’

Ik was met de taxi van Amsterdam naar Volendam gegaan. De laatste meters legde ik rennend af. Ik moest opschieten. Anders kwam het schema in de war.

Ze zagen me.

Een TROS-vrouw gebaarde dat ik sneller moest rennen.

Hijgend bereikte ik de bus.

‘Hèhè,’ zei de TROS-vrouw.

Ik kreeg een persmap.

En een standje.

Voortaan op tijd komen!

Daarna de vraag: ‘En... heb je er zin in?’

Om eerlijk te zijn: helemaal niet.

Nou, de anderen hadden wel zin. Jammer dat ik zo negatief was.

Alle paparazzi waren er.

Story, Weekend, Party, Privé, SBS Shownieuws, RTL Boulevard...
Elsevier was er ook, die had zijn dochter meegenomen.

Dennis, de zoon van Joop van Tellingen, ging rond met chips en cola. Hij kondigde aan Volendam 'plat te flitsen'.

Demoeder van Yolenthe Cabau van Kasbergen kwam de bus binnen.
Fotograaf Edwin Smulders drukte zijn kont in mijn gezicht.

Dennis liet zijn cola vallen.

SBS Shownieuws stootte een thermoskan koffie om.

Een van de TROS-vrouwen riep dat de moeder van Yolenthe voorlopig aan boord bleef.

Dit hielp.

Iedereen ging weer zitten.

De moeder van Yolenthe was geen geboren Volendamse, maar ze gaf al jaren rondleidingen door het dorp. Ze stond met een microfoon in het gangpad en begon te praten.

Allemaal weetjes over Volendam.

Dat de huisjes er van hout waren.

Dat er paling werd gerookt.

Hoe lang de dijk was.

Dat het zo gezellig was in Volendam.

Dat er een grote supermarkt was.

We reden door het dorp.

We passeerden een vrouw, die de ramen van haar huis aan het wassen was.

De bus stopte.

'Fotomoment,' zei de moeder van Yolenthe.

We verdrongen ons voor de ramen.

SBS Shownieuws wilde naar buiten.

Tegen de ramen lappende vrouw werd geschreeuwd dat ze vooral door moest gaan met haar werk. Een van de TROS-vrouwen zei dat we ons niet hoefden in te houden. 'Dit is Volendam. Ze zijn gewend aan camera's.'

De moeder van Yolenthe begon aan een verhaal over 'ramen lappen'. Volendamse vrouwen deden dat wekelijks.

De moeder van Jan Smit deed het ook.

Volendamse vrouwen hielden van schoon en netjes.

Gelukkig maar.

Anders werd het een zootje.

SBS Shownieuws was klaar.

De zoon van Joop van Tellingen schreeuwde dat de paprikachips op waren. De TROS reageerde meteen. Straks in hotel Spaander was er een overheerlijke lunch. Met paling! Maar eerst gingen we naar het stadion van FC Volendam.

Op het hoofdveld trainde het eerste elftal.

In de middencirkel gaf accountmanager Klaas Schilder een lezing over de nieuwe tribune aan de lange zijde. Ook fantaseerde hij wel eens over ‘het dichtbouwen van de hoeken’. De moeder van Yolenthe onderbrak hem.

‘Klaas, wij willen maar een ding weten... Waar zitten de bekende Volendammers tijdens de wedstrijden?’

Klaas wees naar de eretribune.

Daar zaten ze.

Waar precies?

Klaas liep naar de tribune.

Die stoel was van Jan Smit.

Die stoel was van de vader van Jan Smit.

En daar zat altijd Jan Keizer.

De TROS-vrouwen wezen op hun horloges.

De moeder van Yolenthe riep: ‘We moeten door!’

We lagen achter op het schema.

Dat was de schuld van de *VARAgids*.

Weer terug in de bus ging de cameraman van *SBS Shownieuws* omgekeerd op de stoel voor me zitten. Zijn camera hing twintig centimeter van mijn hoofd. Het duurde vijf minuten.

Toen hij klaar was, zei hij: ‘Zo, dat staat er ook weer op.’

‘Wat staat erop?’ vroeg ik.

‘Jouw hoofd,’ zei de cameraman.

Soms zijn er dagen dat je weinig kunt hebben.

Dit was zo’n dag.

Het lag aan het tijdstip, het gezelschap, het dorp en het weer.

Ik reageerde nogal geïrriteerd.

Mijn hoofd?

Waarom mijn hoofd?